

Vila de la Cristian transformată în centru de programe evreiești

Aflată în imediata apropiere a Brașovului, mica localitate Cristian a devenit sinonimă, pentru majoritatea tinerilor evrei, cu spațiul în care se pot întâlni anual într-un mediu autentic iudaic, alături de prieteni. Acolo, în vila retrasă în spatele unei porți verzi, au crescut copii și adolescenți care azi se întorc cu cea mai mare plăcere să își revadă prietenii. Taberele de la Cristian înseamnă relaxare și prietenie, dar, mai presus de orice, educație.

După opt ani de existență, Seminarul de Iudaism și Istoria Evreilor, de la Cristian, transformat într-o autentică școală de vară, a reușit să formeze o generație de tineri implicați în viața comunității. Trebuie să îi amintim doar pe câțiva dintre ei - cei care se implică în activitățile evreiești locale și naționale. *Silviu Vexler, Magda Petrușcă, Eliza Croitoru, Ioana Dinescu, Cristian Mihai, Mark Doptesc, Edi Ustinescu, Mihaela Zadoina* sunt doar câțiva dintre tinerii care au reușit să treacă de la statutul de învățatei la cel de *madrihim*, de îndrumători pentru cei mici. Cu responsabilitate, despre care unii poate ar spune că nu este cea mai pregnantă caracteristică a vârstei de 15-18 ani, ei reușesc să se impună în fața celor cu doar câțiva ani mai mici decât ei. O fac cu seriozitate și dăruire iar acestea nu sunt doar simple cuvinte. Rezultatul se vede în admirația celor mici, care îi privesc ca pe autentici profesori.

În anii care urmează, vila de la Cristian va deveni un adevărat centru de educație și cultură iudaică. În acest sens este în curs de finalizare o nouă clădire ce va adăposti mai mulți participanți la programele sectorului de educație. Deoarece, în anii ce au trecut, au existat numeroase solicitări pentru programele desfășurate acolo, JOINT și F.C.E.R. au considerat că aceasta este o importantă investiție pentru viitor.

Ca și în anii ce au trecut, organizarea Seminarului a aparținut *Mirelei Așman*, lui *Eduard Kupferberg* și profesoarei *Bianca Știubea* „părinții adoptivi” (chiar dacă vârsta nu le-ar permite...) ai celor ce decid să își petreacă o parte a vacanței/concediului la Cristian.

Tinerii care au participat la sesiunea din acest an, intitulată „SIHa”, și-au realizat propriul ziar de tabără. Am remarcat ediții vii și spirituale, în care ei au încercat, fie cu sensibilitate, fie cu umor, să ilustreze săptămâna pe care au petrecut-o la Cristian.

Școala de vară propune un program variat și interesant celor care vor să își petreacă timpul într-un mediu evreiesc. Îl numim „mediu evreiesc” deoarece, alături de cursuri și dezbateri, spațiul este dominat de muzică evreiască și de dansuri israeliene. Instructor de dans, „abilitat”, însă, cu multe alte misiuni în tabără, a fost în acest an *Elena Manea*, studentă la Arhitectură și membră a grupului de dansuri israeliene „Hora”. Din zori până seara târziu, tinerii își rup din timp pentru a exersa pașii „maim-maim”, „yemeni” sau alte combinații executate cu măiestrie.

Anul acesta tematica Seminarului a inclus subiecte referitoare la iudaism, istorie, religie, Israel, profeți și personalități istorice, obiceiuri, viață culturală, etc. Limba ebraică, învățată în primul rând prin cântece, este unul dintre ingredientele esențiale care dau caracterul evreiesc al acestei tabere. Așa cum au putut constata organizatorii la diverse evenimente, tinerii dezbate cu înfocare teme de filosofie și religie. Profesoara *Bianca Știubea* a pornit, spre exemplu, de la afirmația conform căreia „Legea este dată pentru a trăi cu ea, nu pentru a muri pentru ea”. Afirmația, proprie spiritului iudaic, este importantă de analizat azi, când pentru unii legea devine scop și uneori chiar armă a oprimării sau terorismului. Rolul în care participanții au fost invitați să intre în zilele următoare a fost cel de „învățăcei” ai lui Baal Șem Tov. Cu acest prilej, ei au putut asimila din esența spiritului iudaic prin intermediul poveștilor hasidice, rostite la ceas de seară de *Edi Kupferberg* sau de *Mirela Așman*. Excursiile, ieșirile în împrejurimile Brașovului reprezintă, fără îndoială, o altă atracție a programelor de la Cristian. Prietenia se leagă cu totul altfel atunci când străbătați la pas zece de kilometri.

Subiecte incitante și relaxare

LUCIANA FRIEDMANN

MARCELA MARCU
(Timișoara)

Un zâmbet printre lacrimi

zâmbet cald și primitor. M-am bucurat nespus de mult când în am reîntâlnit pe cei care fac tot posibilul ca noi să ne întâlnim an de an, și anume *Mirela Așman*, *Bianca Știubea* și *Edi Kupferberg* [...].

Un zâmbet printre lacrimi... aceasta este fraza care descrie cel mai bine atmosfera din ultima zi. Se pare că natura era în concordanță cu starea de spirit a oamenilor. Ne-am dat seama cât de repede a trecut timpul... și cât de multe cunoștințe am acumulat într-un timp așa scurt. Am mai aflat lucruri noi despre ce înseamnă să fi evreu în Israel și cum e să-ți trăiești viața mereu cu frica de a nu ajunge acasă, la familie.

A fost o experiență de neuitat, deși vremea nu prea a ținut cu noi și a fost mai tot timpul frig. Dar ne-am încălzit la o „cană de discuții” aprinse pe diverse teme. Au fost și curajoși care au jucat ping-pong și tenis afară în frig.

Consider această școală de vară, nu ca pe un sfârșit, ci ca pe un început frumos. Prietenii, cunoștințele acumulate și, sperăm, întâlnirile cât mai dese... (asta, bineînțeles, dacă se poate)... Un călduros *Kol Hava* organizatorilor, *helper*-ilor și, de ce nu, și participanților. „*Lashana habaa b'... Cristian!*” [...].

ELIZA CROITORU
(Bărlad)

Bucurie, iudaism, prietenie

la Cristian. Însă nu trebuie să uităm ce a precedat școlile de vară. Înainte să fiu participantă la tabăra de adolescenți, am avut ocazia să petrec o săptămână plină de entuziasm și surprize la tabăra de copii, unde am avut din nou bucuria de a fi *madriha*. Anul acesta, tabăra s-a numit „*Kaytanat Nevlim*”. Copiii au aflat pentru prima oară mai multe despre ce înseamnă să fi profet. Am jucat jocuri, am purtat discuții, am făcut postere, chiar și un mic filmuleț despre *Daniel și peripețiile lui* (pe care poate el însuși ar fi fost invidios). Dar cel mai important lucru obținut la această tabără sunt prietenii care s-au legat aici și care, alături de programul plin de veselie, dar, în același timp, seriozitate, îi vor face să revină negreșit și anul viitor. Și... poate că... alături de ei, noi, *madrihim*, am redevinit puțin copii și am fost alături de ei în tot ceea ce a însemnat această tabără.

Acum, că privesc înapoi, nu știu cine s-au distrat mai mult - copiii sau *madrihim*? Cert este că a fost o săptămână de neuitat alături de acești copii minunați... și asta s-a văzut cel mai bine la sfârșit, când despărțirea lor de prieteni și de *madrihi* a fost tristă. Decernarea premiilor, privită nostalgic de părinți și întâmpinată de zâmbetele copiilor, a fost finalul a ceea ce s-a numit vara asta „*Kaytanat nevlim*”. Copii... vă așteptăm și la anul, cu același entuziasm și bucurie în suflete [...].

MIHAI CRISTIAN
(Craiova)

„SIHa” – mai mult decât o școală de vară

Prietenia... Aici este mai direct. Pur și simplu, te reîntâlnești cu prietenii mai vechi. Sau dacă ești aici pentru prima dată, asta nu este deloc o problemă, în mai puțin de șapte zile vei dori ca în următorul an să-ți revezi pe prietenii făcuți anul acesta.

Pentru a putea înțelege mai bine ideea Seminarului de Iudaism și Istoria Evreilor de la Cristian, proaspăt devenit „SIHa”, as îndrăzni să descriu un fenomen, întâlnit în lumea celor care au participat la tabără. Este vorba de „febra” Cristianului - mai exact, o „boală contagioasă” care poate să devină cronică și care se manifestă prin dorința de a mânca hrană cașer, de a învăța mai multe despre iudaism, de „a-ți aminti” de *Șaharit Minha* și *Maariv*, într-un cuvânt mai potrivit, de a fi evreu, la care se adaugă dorința nebună de a te întoarce în acel loc [...].

Anul acesta cei trei „stâlpi” ai taberei (*Edi Kupferberg*, *Mirela Așman* și *Bianca Știubea*), alături de ajutoarele lor, au pregătit o tabără pe care noi ai putea să o uiți ușor. O lume variată care trece de perioada Profetilor lui Israel, cu opriri la Talmud și Hasidism, și până la cotidian - și anume, conflictul arabo-israelian. O parcurgere a iudaismului de la profetul Isaia, cu treceri prin lumea Rabinului Akiva, apoi în

Continuare în pag. 11

Urmare din pag. 10

Statul Israel și la țările arabe, care-l amenință. Pe tot parcursul programului au avut loc multe jocuri sportive individuale și de echipă, inclusiv o excursie de o zi. La prima serie, excursia a avut loc pe un traseu montan, iar la cea de-a doua serie, excursia a avut loc în orașul medieval Sighișoara, unde se desfășura Festivalul „ProEtnica” 2006 și unde prietenii noștri din București, formația muzicală „Gan Haširim”, au avut parte de o susținere bine meritată.

Nu cred că ar trebui să uităm să-i mulțumim și doamnei *Sandra Segal*, care a făcut la început posibilă realizarea acestor seminarii [...].

MAGDA PETRUȘCĂ
(Iași)

Cam astea erau replicile care se auzau pe 2 și 3 septembrie la vila din Cristian... Poate nu e cea mai grozavă idee să încep cu sfârșitul, dar începutul a fost demult... acum vreo șase ani, când o mână de oameni au avut un vis în care au crezut și pentru care au luptat, astfel născându-se programele Centrului Pedagogic din București. Dar cum nici astfel nu e prea potrivit pentru a începe ceea ce se dorea a fi „o scurtă prezentare a acestei veri”, m-am decis să vorbesc de momentul când am „aterizat” și eu în grupul celor care se străduiesc permanent să transforme în realitate acel vis.

Primul program din această vară a fost cel pentru familii, desfășurat la Timișoara de Sus. În timp ce părinții au dobândit numeroase cunoștințe despre iudaism: sărbătorii, rolul familiei în celebrarea lor, au descoperit moduri practice de a le înfăptui copiii valori morale sau au descoperit pur și simplu câteva „instrucțiuni de folosire” a celor mici, aceștia au învățat și ei noțiuni despre iudaism, despre cum pot

Construind o realitate mai frumoasă ca orice vis

contribui ei la schimbarea lumii prin intermediul ideii de *Tikun Olam* și multe altele. Dar nici noi nu am scăpat mai ușor. Încă înainte ca Seminarul să înceapă, ne-am familiarizat cu multe lucruri: ● cum să nu termini în trei zile un program care, în cadrul Seminarului, durează doar o oră (cu siguranță, toți ne vom aminti, muuuult timp de acum încolo, de vestitul *time line*) ● cum să te culci pe la 2-3 dimineața și la 8 să fi din nou în picioare, gata de lucru ● cum - și unii dintre noi chiar au făcut-o - să nu te mulțumești cu atât de multe ore de somn și să mai vorbești și în somn (și încă destul de coerent) despre programul pentru tabără ● și, poate cel mai important, să puțin suflăm în ceea ce faci pentru a trece de obstacolele care apar pe drum și, vă rog să mă credeți, că nu sunt nici puține și nici simple).

Distracția a continuat cu ceea ce numim *Cristianul mic*, unde am reîntâlnit mulți copilași de la programul anterior, lucru care ne-a bucurat, fiind un semn că le-a plăcut. Și dacă asta nu era suficient de clar, veselia cu care ne-au înconjurat tot timpul, avântul cu care își cântau imnurile grupelor și se avântau în discuții sau entuziasmul cu care își decora corolele cu pastă de dinți ne-au lămurit pe deplin. Au urmat școlile de vară „SIHa 1” și „SIHa 2”, organizate de două grupe de varșta (14-18 și 19-35 de ani). Și aici am găsit același entuziasm - dar, din ferice, mai puțin lupta cu pasta de dinți - la fel de multe discuții interesante, chiar dacă temele erau altele. Și ceea ce pe mine m-a bucurat, poate, cel mai mult: aceeași dorință de a fi într-un mediu cu adevărat evreiesc și aceeași dorință de a-și face prieteni.

Nu cred că pot găsi un sfârșit mai potrivit decât moto-ul pe care organizatorii l-au ales: „*Merită să fim împreună!*” [...].

ISTORIE ȘI ACTUALITATE

Anticipând Ziua Europeană a Culturii Iudaice în România, vizitele organizate de Forumul B'nai B'rith din România la sinagogile din Ploiești și Brașov au fost o expresie a preocupărilor acestuia pentru conservarea patrimoniului cultural iudaic și una dintre acțiunile de solidaritate, în România, cu lupta Israelului împotriva Hezbollah-ului, așa cum a reieșit din cuvântările rostite de președintele Forumului, *José Iacobescu*, și de președintele F.C.E.R., deputat dr. *Aurel Vainer*.

La Sinagoga din Ploiești, oaspeții au fost întâmpinați de președintele comunității, *Adela Herdan*, de fostul președinte, *Gilu Iufțaru*, de directorul lui D.A.S.M., ing. *Nilu Aronovici* (care, a condus, timp de zece ani, comunitatea), și de soția sa, *Franca Oprescu Aronovici*, asistent social șef în cadrul D.A.S.M. La intrarea în sinagogă, a fost organizată o interesantă expoziție de obiecte iudaice de cult. Sinagoga, prevăzută cu orgă, după model occidental, datează din 1901, fiind renovată în 2002, prin strădaniile fostului președinte, *Gilu Iufțaru*, care a reușit să obțină fonduri.

Comunitatea, atestată în 1690, număra și evrei sefarzi, unii veniți din Rusia, alții proveniți din Imperiul Otoman. Avea două sinagogi, *mikva*, școala evreiască de băieți (ctitorită de Luca Moise) și de fete. Printre personalitățile evreo-române ale acestei comunități au fost amintiri de actual și de fostul președinte al comunității: *David Emmanuel*, fondatorul școlii românești de matematică superioară, prof. univ. dr. *Lazăr Edeleanu*, creatorul petrochimiei și profesor la una dintre marile universități din S.U.A., *Liviu Librescu*, renumita pianistă *Lory Wallfisch*, compozitorul *Edmond Deda* z.l., scriitoarea *Tania Livinescu*, Rabinul *Menachem Șafran* z.l., actorul *Zephi Alșec* z.l.

În calitate de fost președinte al comunității și de director al D.A.S.M., ing. *Nilu Aronovici* a evidențiat un experiment pus în aplicare la Ploiești și Piața Neamț: alimentele pentru pachetele asistaților se cumpără în piețele locale, reducându-se astfel costul transportului. În memoria regretatului dr. *Alexandru Șafran* z.l., fost Șef Rabin al României între 1940-1947, stins de curând din viață, s-a păstrat un moment de reculegere.

În drum spre Brașov, participanții la acțiune s-au oprit la Casa de odihnă a F.C.E.R. de la Cristian, unde președintele F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*, a oferit explicații privind lucrările în curs de desfășurare ale noului așezământ de recreere și studiu pentru tineret, ridicat în imediata vecinătate a celui vechi. Edificiul - construit cu sprijinul JOINT, al fostului director al Programului JOINT pentru România, dr. *Zvi Feine* - va avea 12 camere, bucătărie modernă, sală de conferințe, cabină telefonică, piscină ș.a. În perioadele în care nu se vor desfășura seminarii, vor putea avea acces asistații și salariații F.C.E.R. Lucrările urmează să fie finalizate la 6 noiembrie 2006.

Președintele comunității evreilor brașoveni, ing. *Tiberiu Roth*, a făcut un foarte documentat istoric al comunității, care, în 2007, va sărbători 200 de ani de existență. În orașul multiethnic (unguri, sași, români), evreii au venit relativ târziu, pentru că sașii, care îl conduceau, se temeau de concurență. Deși, în perioada legionară, sinagoga a fost devastată și, în timpul legislației rasiale, au existat detașamente de muncă forțată, totuși, n-au fost deportați. Sinagoga a fost inaugurată în 1901 și renovată în 2001. Vorbitorul a relevat originalitatea concepției arhitectonice, albul dominant sugerând puritatea. Comunitatea Evreilor din Brașov este înfrățită cu Rishon Le Zion, primarul acestui oraș israelian, *Ithac Meir*, donând *parohetul* și acoperământul pentru *Bina*.

Referindu-se la conflictul Israel-Hezbollah, aflat în plină desfășurare în momentul vizitei, la cinismul teroristilor, care foloseau populația civilă din Liban drept scut uman, la jocul perfid de manipulare a opiniei publice internaționale împotriva Israelului, vorbitorul, care este și președintele Asociației Sioniste din România, afiliată la Organizația Sionistă Mondială (O.S.M.), a anunțat mega-acțiunea de solidaritate cu Israelul, derulată sub egida O.S.M. în Israel, la care avea să participe și o delegație din România.

Oaspeții au vizitat Clubul O.T.E.R. și Biblioteca din sediul comunității, unde, la loc de cinste, se află tabloul unuia dintre foștii președinți ai comunității, *Milu Leibovici* z.l. Încă doi foști președinți în viață se află, unul - în Israel, celălalt - în S.U.A. O întâlnire a președinților comunității brașovene se preconizează cu prilejul festivităților celor 200 de ani de existență comunitară.

Caldă ospitalitate a conducerii, a colectivului de la Restaurantul ritual, a contribuit, de asemenea, la reușita vizitei. O mențiune aparte - pentru soții *Elena* și *Jean Bercu*, care, pe parcursul vizitei, au asigurat sanșivșuri, prăjituri, apă minerală și ceai, pentru participanți.

IULIA DELEANU

Burse acordate de Fundația pentru promovarea culturii iudaice și israeliene

E.S. *Rodica Radian Gordon*, ambasadorul Statului Israel în România, a anunțat - atât în cadrul unei conferințe de presă, cât și înaintea spectacolului „*Steaua fără nume*” al teatrului *Karov* din Tel Aviv - numele beneficiarilor bursei de studii, acordate de Fundația pentru promovarea culturii iudaice și israeliene. Înființată anul trecut de către oamenii de afaceri din Israel care trăiesc în România, Fundația și-a propus sprijinirea unor cercetări vizând o mai bună cunoaștere a iudaismului, a istoriei evreilor, în general, și a celor din România, în special, a diferitelor aspecte din viața israeliană, precum și intensificarea relațiilor româno-israeliene. În conferința de presă, ambasadoarea Statului Israel și-a manifestat satisfacția că această inițiativă a adus atât de curând roade, mulțumind comunității israeliene de afaceri de la noi pentru promptitudinea cu care a preluat și a concretizat această inițiativă. Vorbind în numele realizatorilor Fundației, *Mihai Rottenberg* a arătat că scopul urmărit de aceasta a fost de a demonstra implicarea oamenilor de afaceri israelieni din România în viața spirituală, prin promovarea, alături de cercetările în domeniul iudaismului, a unor aspecte noi ale realității israeliene. Un succes al activității Fundației, a arătat vorbitorul, a fost că s-a reușit să se depășească numărul de burse, în loc de trei, cum se preconiza inițial, oferindu-se șapte. Domnia-sa a mai menționat că Fundația se pregătește ca, în 2008, când se vor implini 60 de ani de la crearea Statului Israel, să organizeze o serie de evenimente comemorative. În continuare, profesorii *Liviu Rotman* și *Ladislaw Gyemant*, membri ai *board*-ului științific al Fundației, au prezentat câștigătorii celor șapte burse, scoțând în evidență ecolul neașteptat pe care l-a avut invitația de a se prezenta cu proiecte, numărul lor - 25 - depășind cu mult așteptările.

Acest rezultat ilustrează interesul pe care studiile iudaice și ale istoriei evreiești îl trezesc în mediul universitar românesc. Ambii profesori au arătat că aceste proiecte nu au apărut pe un loc gol, deoarece după 1990 s-a înregistrat o efervescență a studiilor de iudaism în universitățile românești, mai ales în Centrele de studii iudaice care funcționează în mai multe orașe din țară (București, Cluj, Iași, Craiova, Arad).

Proiectul care a obținut cel mai mare număr de puncte aparține *Anei Maria Bărbulescu*, fostă masterandă la Centrul de Studii Iudaice al Universității din București, și care va aborda legătura dintre identitatea iudaică și cea creștină în perioada ce a urmat imediat după apariția ideii de creștinism. *Oana Bauer* (absolventă a Universității din Iași) și *Lajos Bende* (de la Universitatea „Babeș-Bolyai”) și-au propus studierea istoriei unor comunități evreiești din România (Piața Neamț, respectiv cea de evreilor din vestul Transilvaniei). O echipă de tineri cercetători, condusă de dr. *Eugen Curtin*, dorește să abordeze opera în ansamblu a unuia dintre cei mai importanți lingviști și folcloriști români, *Moses Gaster*. Pe lista bursierilor mai figurează: *Claudia Ursțiu*, de la Universitatea „Babeș-Bolyai”, și un proiect despre „Statutul femeii în iudaism”; *Raluca Moldovan*, de la Facultatea de Studii Europene din Cluj, despre Holocaustul în cinematografie; *Ștefan Ionescu*, cercetător la Institutul Național pentru Studierea Holocaustului în România, despre reacția populației civile la deportările evreilor în Transnistria. Trei dintre cei șapte câștigători (Ana Maria Bărbulescu, *Claudia Ursțiu* și *Bende Lajos*), prezenți la conferința de presă, au vorbit pe scurt despre proiectele lor și au răspuns la întrebările ziarștilor.

EVA GALAMBOS

sală spațioasă, luminoasă, elegantă, mobilată cu mult gust, în clădirea Sinagogii Mari. Pe perete - așisat, într-un loc vizibil, documentul de reînființare a Forumului, cu semnăturile fondatorilor. Așa arată casa nouă a B'nai B'rith. O atmosferă primitoare, cu mese pline de bunătați, i-a așteptat pe cei care au participat la inaugurarea acestui nou sediu. Se spune că „omul sfințește locul”, dar cred că pe undeva și inversul este adevărat și că, aflându-te într-un loc ca acesta, entuziasmul va fi pe măsura frumozului din jur.

Mica ceremonie - la care au participat, în afară de gazde (președintele B'nai B'rith, ing. *José Iacobescu*, și conducerea Forumului), dr. *Aurel Vainer*, președintele F.C.E.R., cu întregul Comitet Director, prof. *Osly Lazăr*, președintele C.E.B., av. *Iulian Sorin* și *Alex Sivan*, împuterniciți ai președintelui Federației, *Dorel Dorian*, redactorul-șef al „Realității Evreiești”, și alții invitați - a început cu un moment solemn. Rabinul *Abraham Ehrenfeld* a fixat la intrare o *mezuză*, binecuvântând casa și pe cei care se află și se vor afla în ea.

Forumul B'nai B'rith „Dr. Moses Rosen” - în casă nouă

Luând cuvântul, ing. *José Iacobescu*, în numele tuturor membrilor B'nai B'rith, a mulțumit F.C.E.R., C.E.B., grupului de sprijin condus de av. *Nasti Viădoiu*, sponsorilor (în special, președintelui de onoare *Adrian Barbu*, din Elvetia), *Irinei Cajal*, *Idei Schottek* și altora, pentru ajutorul primit în realizarea acestui nou sediu și și-a exprimat speranța că, în aceste condiții, activitatea Forumului va fi și mai ridicată. El a anunțat, cu acest prilej, organizarea, în 2008, a Congresului B'nai B'rith Europa, aceasta semnificând o recunoaștere internațională a activității Forumului românesc. Domnia-sa a reafirmat sprijinul B'nai B'rith România pentru toate inițiativele Federației și ale comunității bucureștene.

Dr. *Aurel Vainer*, președintele F.C.E.R., i-a felicitat pe membrii B'nai B'rith și a subliniat, în mod special, contribuția președintelui Forumului, ing. *José Iacobescu*, în realizarea acestui proiect, precum și eforturile lui în vederea renașterii B'nai B'rith, care s-au concretizat de acum în numeroase acțiuni. Pentru F.C.E.R., existența acestei organizații este un fapt extrem de pozitiv și este deosebit de importantă, servind atât interesul Federației, cât și al evreilor - a spus domnia-sa. La rândul său, prof. *Osly Lazăr*, președintele C.E.B., i-a felicitat pe *José Iacobescu*, tot comitetul de conducere și pe cei care și-au oferit sprijinul la refacerea monumentului istoric și arhitectural reprezentat de Sinagoga Mare. El a donat Forumului o plăcută aparținând ing. *Sigfried Schieber* (z.l.), inițiatorul refacerii Forumului, și primită la redeschiderea B'nai B'rith din România. (E.G.)